

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros
organizacijos (EBPO)

Gairės daugiašalėms įmonėms

Lietuvos Nacionalinis
koordinacinis centras kaip EBPO
mechanizmas įmonių atsparumo
korupcijai įvertinimui

Andrius Bambalas
Lietuvos NKC Pirmininkas

Korupcija ir vystymasis

Labiausiai korumpuotos valstybės pagal korupcijos suvokimo indeksą (2016)*:

Korėja (1)

Valstybės išsivystimo lygis*:

- Šiaurės Korėja (N/A)
- Somalis (N/A)
- Pietų Sudanas (181, -2)
- Libija (102, -2)
- Sudanas (165, -)
- Afganistanas (169, -)
- Venesuela (71, -1)
- Angola (150, -)

Centrinė Afrikos Respublika (188, -)

86, -)

Index, 2016

EBPO ir kova su korupcija

- EBPO Konvenciją dėl kovos su užsienio pareigūnų papirkimu sudarant tarptautinius verslo sandorius (**Konvencija**);
- EBPO Gairės daugiašalėms įmonėms (**Gairės**);
- Rekomendacija dėl gairių užtikrinant skaidrumą ir sąžiningumą viešajame pirkime;
- Rekomendacija dėl tolesnės kovos su užsienio pareigūnų papirkimu tarptautiniuose verslo sandoriuose;
- Rekomendacija dėl mokesčių atskaitymo iš užsienio valstybės pajamų ir kitų susijusių priemonių;
- EBPO rekomendacija viešajam pirkimui, sudarant viešojo pirkimo sutartis, susijusias su oficialiai remiamų eksporto produktų viešojo valdymo viešojo pirkimo srityje ir viešojo pirkimo srityje gerinimais;

Kodėl įmonės turėtų laikytis Gairių?

- Teisingas ir atsakingas elgesys – “mūsų bendros vertybės”
- Gairės yra visapusiškas įrankis padedantis:
 - išvengti rizikų,
 - išlaikyti atitiktį tarp įmonės rinkai pateiktų patvirtinimų ir jos faktinio elgesio.
- Apsaugoti įmonės reputaciją
- Sustiprinti abipusį pasitikimą tarp įmonės ir visuomenės / bendruomenės, kurioje ji veikia.

Kodėl Gairės svarbios kitiems suinteresuotiems asmenims?

- Gairės vienintelis **valstybės lygmeniu palaikomas tarptautinis instrumentas**, skirtas atsakingo verslo elgesiui **užtikrinti**, kuris turi neteisminį jų laikymosi užtikrinimo mechanizmą.
- NKC suteikia šalims neutralų ir nešališką forumą diskusijoms ir nesutarimams spręsti.
- Nevyriausybinis sektorius ir profesinės sąjungos – pagrindiniai Gairių įgyvendinimo konkrečiais atvejais tyrimus inicijuojantys suinteresuoti asmenys.

EBPO ir Lietuvos NKC

EBPO Gairės daugiašalėms įmonėms – vienintelis tarptautiniu mastu sutartas ir visapusiškas atsakingo verslo kodeksas, kurį **visos šalys įsipareigojo** įgyvendinti ir skatinti.

47 EBPO ir ne-EBPO narių bendras vertybes.

2015 m. rugsėjo mėn. JT Darnaus vystymosi tikslų 8.12 – įgyvendinti įsipareigojimą indėlių į ekonomikos,

įsipareigojo įsteigti

NKC

Gairėse nustatytos atsakingo įmonės elgesio principų ir standartų sritys

1. Bendroji įmonės politika
2. Informacijos teikimas
3. Darbuotojų teisės
4. Aplinkosaugos reikalavimai

EBPO Gairės ir Konvencija

	Gairės Įmonės turėtų:	Konvencija Kiekviena šalis turi:
APIMTIS:		
Privataus sektoriaus papirkinėjimas	<i>Apima</i>	<i>Neapima</i>
Kyšio prašymas ar reikalavimas	<i>Apima</i>	<i>Neapima</i>
Kandidatų į valstybės tarnybą arba politines partijas papirkinėjimas	<i>Apima</i> mokėjimai turėtų būti atliekami tik pagal viešo informacijos atskleidimo reikalavimus ir apie juos reikia pranešti vadovybei	<i>Iš dalies apima</i>
Verslo partneriai	<i>Apima</i>	<i>Iš dalies apima</i>

EBPO Gairės ir Konvencija

	Gairės Įmonės turėtų:	Konvencija Kiekviena šalis turi:
PRIEMONĖS, KURIŲ PRIVALO IMTIS ŠALYS:		
Elegesio standartas	<i>Nurodytas Gairėse</i>	-
Vidinė komunikacija, mokymas ir drausminės procedūros	<i>Skatinti darbuotojus domėjimąsi bendrovės kovos su korupcija ir kyšininkavimu politika ir jos laikyti per tinkamą tokios politikos sklaidą, mokymo programas ir drausmines procedūras</i>	-
Tarpininkų samdymas	<i>Išsamus patikrinimas dėl asmenų samdymo ir tinkama bei nuolatinė priežiūra, kad lyginimas samdomiems asmenims yra mokamas tik už teisėtą paslaugas. Jei reikia, turi būti sudaromas ir kompetentingoms institucijoms prieinamas asmenų, kurie yra samdomi dirbti ryšiumi su sandoriais, sudaromais su valstybės įstaigomis ir valstybės įmonėmis, sąrašas.</i>	-

EBPO Gairės ir Konvencija

Gairės

Įmonės turėtų:

Konvencija

Kiekviena šalis turi:

PRIEMONĖS, KURIŲ PRIVALO IMTIS ŠALYS:

Išorinė komunikacija

Stiprinti veiklos skaidrumą kovoje su kyšininkavimu ir korupcija: pvz. viešas įsipareigojimas kovoti su papirkinėjimu, prekyba poveikiu ir reikalavimu duoti kyšį, ar informacijos apie vidaus kontrolės, etikos ir atitikties programas ar priemones, kurias sukūrė įmonė šiems įsipareigojimams vykdyti, paskelbimas.

Atvirumo ir dialogo su visuomene skatinimas, kad visuomenė būtų geriau informuojama bei aktyviau bendradarbiautų kovojant su papirkinėjimu, prekyba poveikiu ir reikalavimu duoti kyšį.

-

EBPO Gairės ir Konvencija

	Gairės Įmonės turėtų:	Konvencija Kiekviena šalis turi:
PRIEMONĖS, KURIŲ PRIVALO IMTIS ŠALYS:		
Vidinės kontrolės sistemos	<i>Siekiant užkirsti kelią papirkinėjimui, ir nustatyti papirkinėjimo atvejus parengti ir priimti tinkamas vidaus kontrolės, etikos ir atitikties programas arba priemones, parengtas įvertinus rizikas pagal kiekvienoje atskiroje įmonėje esančių individualių situacija, ypač atsižvelgiant į papirkinėjimo rizikas (kylančias dėl įmonės geografinės padėties ar pramonės sektoriaus, kuriame ji veikia), su kuriomis susiduria įmonė.</i>	-

EBPO Gairės ir Konvencija

Gairės

Įmonės turėtų:

Konvencija

Kiekviena šalis turi:

PRIEMONĖS, KURIŲ PRIVALO IMTIS ŠALYS:

Apskaitos praktika

Parengti ir priimti tinkamas vidaus kontrolės, etikos ir atitikties programas arba priemonės, įskaitant finansų ir apskaitos procedūrų sistemą, taip pat ir vidinės kontrolės sistemą, protingai sukurtą, siekiant užtikrinti teisingą ir tikslų buhalterinių knygų, įrašų ir sąskaitų tvarkymą ir užtikrinti, kad šie dokumentai negalėtų būti naudojami papirkinėjimo ar papirkinėjimo veiksmų slėpimo tikslais

Kovodama su užsienio valstybių pareigūnų papirkinėjimu, kiekviena šalis imasi būtinų priemonių pagal savo įstatymus ir kitus teisės aktus dėl apskaitos žurnalų bei įrašų, finansinių ataskaitų skelbimo ir apskaitos bei audito standartų siekiant uždrausti įmonėms, kurioms taikomi tokie įstatymai ir teisės aktai, turėti apskaitos žurnaluose nefiksuotas sąskaitas, sudarinėti apskaitos žurnaluose nefiksuojamus ar netinkamai identifikuojamus sandorius, nurodyti nesamas išlaidas, nurodyti finansinius įsipareigojimus, neteisingai nurodant jų objektą, naudoti suklastotus dokumentus, su tikslu papirkti užsienio valstybės pareigūną ar tokį papirkinėjimą nuslėpti.

Lietuvos NKC misija

Padėti laikytis atsakingo verslo elgesio ir
sudaryti galimybes spręsti nesutarimus dėl
Gairių laikymosi

Lietuvos NKC funkcijos

Skatinti Gairių žinomumą ir teikti rekomendacijas jų
vaidinimui.

Užtikrinti skundimų jei pažeidžiamos Gairės (individualūs

biavimą su EBPO ir kitų valstybių

Gairių individualių atvejų vertinimas

Pradinis įvertinimas

Sprendžiama priimti ar atmesti skundą
Paskelbiama per 3 mėn. nuo skundo pateikimo

Mediacija/tyrimas

Kuomet skundas priimamas, NKC pasiūlo šalims dialogo/mediacijos procedūrą. Jei mediacija nepavyksta – NKC atlieka skundo tyrimą
Procesas užbaigiamas per 6-12 mėn. nuo skundo priėmimo

Galutinė ataskaita

Jei mediacijoje pasiekiamas sprendimas – NKC paskelbia apie procesą; jei ne – NKC paskelbia apie procesą ir skunde nurodytų aplinkybių tyrimo rezultatus
Paskelbiama per 3 mėn. nuo mediacijos/tyrimo pabaigos

Įvertinimas / ir susitarimo priežiūra

Šalys yra skatinamos pateikti savo atsiliepimus apie procesą / mediacijoje pasiekto sprendimo atveju – pateikti informaciją apie jo vykdymą

Lietuvos NKC kontaktai

Tinklapis: <http://ukmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/investiciju-veiklos-sritis/nacionalinis-koordinacinis-centras-nkc>

Facebook: <https://www.facebook.com/Lietuvos-nacionalinis-koordinacinis-centras-245069269251961/>

info@oecdncp.lt andrius.bambalas@oecdncp.lt

linacinis centras

terija

Ačiū už dėmesį.

